

Decyzja

Prezydium KK

nr 112/20

ws. opinii o założeniach projektu budżetu państwa na rok 2021

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” przedstawia opinię w sprawie *założeń projektu budżetu państwa na rok 2021* (dalej: Założenia).

Prezydium Komisji Krajowej mając na uwadze, że bezprecedensowy kryzys wywołany pandemią Covid-19 utrudnia stworzenie założeń budżetu państwa na rok 2021 stwierdza, że przedstawiony dokument jest bardzo ogólny i niepełny, co uniemożliwia rzetelną jego ocenę.

Projektodawca wskazuje, że Założenia uwzględniają wdrożone w 2020 roku istotne działania w obszarze polityki społeczno-gospodarczej, mające na celu ograniczenie negatywnych skutków gospodarczych epidemii COVID-19 jednakże, w dalszej części *de facto* brak jest wymienionych działań. Ponadto, uwzględniając sytuację pandemii oraz brak Wieloletniego Planu Finansowego Państwa należałoby oczekiwać stworzenia dokumentu, który charakteryzuje stan finansów publicznych w sposób bardziej kompleksowy (z ewentualnym wskazaniem alternatywnych ścieżek założeń makroekonomicznych uwarunkowanych dalszym rozwojem pandemii lub jej ograniczeniem).

Zdaniem Związku brakuje przekonujących propozycji dotyczących tego, w jaki sposób polityka gospodarcza będzie nakierowana na odbudowę potencjału gospodarczego kraju. Tzw. tarcze antykryzysowe obwarowane są terminami ich obowiązywania, natomiast zarówno osiągnięte, jak i przewidywane w przyszłości efekty ich działań nie zostały przedstawione w Założeniach.

Po analizie dokumentu nadal niejasna pozostaje strategia rządu w kwestii powrotu do stosowania reguły wydatkowej. Dokument nie zawiera informacji o wpływach i dochodach budżetowych, pomimo przesunięcia konsultacji Założeń o kilka miesięcy.

Prognozy makroekonomiczne

Poważnym brakiem Założeń jest pominięcie w opisie czynników ryzyka, które zostały wskazane m.in. w lipcowej projekcji inflacji NBP i mogą mieć istotny wpływ na prognozę wielkości makroekonomicznych na rok 2021 (m.in. utrzymywanie się niepewności i wzrost krańcowej skłonności do oszczędzania ze względu na wzrost znaczenia motywu przezornościowego, niepewność co do stopnia znoszenia restrykcji, niepewność co do skali wzrostu zachorowań jesienią, spadek liczby przebywających w Polsce imigrantów, pogorszenie sytuacji finansowej gospodarstw domowych). W przypadku spożycia publicznego należy liczyć się z jeszcze większymi wydatkami na służbę zdrowia (COVID - 19, przesunięcia w zakresie planowanych zabiegów), co zostało zasygnalizowane w zaleceniach KE dla Polski nie tylko w stosunku do ochrony zdrowia, ale w szerszym kontekście w zakresie usług publicznych. W dokumencie brak jakiegokolwiek informacji na temat inwestycji - dokument koncentruje się jedynie na inwestycjach sektora finansów publicznych. Warto przy tym zwrócić uwagę, że zgodnie z projekcją NBP w roku 2022 nastąpi wyraźny spadek absorpcji środków z UE.

Wyżej wymienione czynniki będą miały wpływ na odbudowę aktywności gospodarczej (PKB).

W Założeniach nie ma żadnych zapowiedzi co do planowanych zmian w prawie w zakresie całego systemu podatkowego ze szczególnym uwzględnieniem podatku dochodowego od osób fizycznych, podatku dochodowego od osób prawnych oraz podatku VAT. Pojawiła się jedynie informacja na temat rozwiązania adresowanego do spółek kapitałowych, których przychody nie przekraczają 50 mln zł.

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zwraca uwagę na wzrost kosztów utrzymania gospodarstw domowych spowodowany regulacjami, w zakresie m.in. podwyższenia w 2020 roku kosztów odbioru odpadów, wyższego poziomu cen produktów podstawowych, podwyżki cen biletów komunikacji miejskiej, a także wzrostem zużycia energii w związku z nauką i pracą zdalną (koszty zostały przeniesione na pracowników).

Stan pandemii pokazał, że sytuacja rynku pracy zmieniła się diametralnie

Zdaniem Prezydium KK przedstawione wskaźniki dotyczące rynku pracy mogą być obarczone błędem. W projekcie założeń autorzy nie odnieśli się do ewentualnych ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, które mogą zaistnieć w związku z drugą falą epidemii COVID-19. Skoro w Założeniach wskazuje się, iż zamrożenie gospodarki w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się epidemii spowodowało odwrócenie

wieloletniego trendu poprawy sytuacji na rynku pracy, to przy założeniu konieczności ponowienia ww. zamrożenia spadek przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej oraz wzrost bezrobocia mogą być większe niż założono. Powyższe nie oznacza, iż pewnym jest, że stopa rejestrowanego bezrobocia na koniec 2020 roku będzie wyższa niż założone w projekcie 8,0%, a na koniec 2021 roku 7,5%. Jednakże ww. prognozy powinny być oparte na możliwości i przewidywaniu wprowadzenia kolejnych rozwiązań prawnych w ramach tarczy finansowej i antykryzysowej, o czym autorzy dokumentu nie wspominają.

Wynagrodzenia w sferze budżetowej

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zgodnie z art. 78 *ustawy z dnia 31 marca 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw* - wyraża negatywne stanowisko w sprawie propozycji Rady Ministrów w zakresie średniorocznych wskaźników wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej na 2021 rok w wysokości 100,0%

NSZZ „Solidarność” proponuje ustalenie średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej na 2021 rok na poziomie nie mniejszym niż 110% w ujęciu nominalnym. Prezydium KK wskazuje przy tym, iż proponowany wzrost rekompensuje jedynie skumulowany wzrost kosztów utrzymania spowodowany wzrostem inflacji. Zamrożenie poziomu wynagrodzeń pracowników sfery budżetowej przy jednoczesnym prognozowanym wzroście poziomu cen i wynagrodzeń sektora prywatnego niewątpliwie po raz kolejny osłabi poziom konkurencyjności etatów w sferze budżetowej w stosunku do sektora prywatnego. Nie można też zapominać, że czas pandemii jest okresem wzmożonej pracy pracowników sfery budżetowej, z niespotykaną jak dotychczas skalą wykorzystywania umiejętności obsługi narzędzi informatycznych w realizacji ich codziennych zadań i obowiązków.

NSZZ „Solidarność”, kolejny raz postuluje systemowe uregulowanie mechanizmu wzrostu wynagrodzeń dla zatrudnionych w sferze finansów publicznych gwarantującego utrzymanie realnej wartości wynagrodzeń zatrudnionych w tej sferze oraz zapewnienie ich wzrostów w oparciu o wzrost gospodarczy mierzony prognozowanym wzrostem PKB na rok następny.

Przyjęcie takiego systemowego rozwiązania, wprowadzi stabilny wzrost wynagrodzeń osób zatrudnionych w sferze finansów publicznych w dłuższej perspektywie, przywróci i ugruntuje atrakcyjność zatrudnienia w urzędach i jednostkach publicznych, zwiększy zainteresowanie wyborem takiej ścieżki kariery zawodowej przez młode dobrze wykształcone osoby i co najważniejszy zmniejszy nabrzmiałe napięcia społeczne w tej sferze.

Minimalne wynagrodzenie za pracę

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” stwierdza, że przedstawiona przez Radę Ministrów wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę od dnia 1 stycznia 2021 roku w kwocie 2800 zł oraz wysokość minimalnej stawki godzinowej w kwocie 18,30 zł realizuje oczekiwania Związku.

Proponowana przez rząd wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę jest zgodna z celem określonym zarówno w komunikacie wspólnym rządu RP i NSZZ „Solidarność” z 2007 roku, jak i w pakiecie antykryzysowym z 2009 roku. W obu dokumentach deklarowano systematyczne podnoszenie minimalnego wynagrodzenia tak, aby mogło ono stanowić co najmniej 50% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.

Relacja poziomu płacy minimalnej do wynagrodzenia w gospodarce narodowej jest na poziomie satysfakcjonującym Związek. Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” uważa, że wzrost wysokości minimalnego wynagrodzenia do poziomu 2800 zł będzie odgrywać istotną rolę w stymulowaniu gospodarki w związku z epidemią koronawirusa, a także zabezpieczy dochody najuboższych gospodarstw pracowniczych, które najbardziej odczuwają wzrost cen produktów podstawowych.

Rok 2020 jest istotny ze względu na długofalową perspektywę ustalania wysokości minimalnego wynagradzania. NSZZ „Solidarność” oczekuje, że rząd poprze propozycję Komisji Europejskiej wprowadzenia uczciwej europejskiej płacy minimalnej przy pomocy wiążącego instrumentu prawnego.

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” domaga się pełnego odmrożenia wysokości odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych. Obecnie podstawę do wyliczeń odpisu podstawowego stanowi przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej w drugim półroczu 2018 r. Podkreślić należy, iż skutki odmrożenia

zakładowego funduszu świadczeń socjalnych są dla budżetu pozytywne, biorąc pod uwagę zwiększenie wpływów podatkowych z tytułu wzrostu konsumpcji.

Świadczenia emerytalno-rentowe

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” uznaje rządową propozycję ustalenia wysokości wskaźnika waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych w 2021 r. na minimalnym ustawowym poziomie za niewystarczającą i postuluje o zwiększenie tych świadczeń o wskaźnik odpowiadający wysokości inflacji w gospodarstwach domowych emerytów w 2020 r. powiększony o co najmniej 50% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia za pracę w roku 2020.

NSZZ „Solidarność” przypomina o potrzebie wypracowania i wdrożenia systemowego sposobu waloryzacji najniższych świadczeń emerytalno-rentowych uwzględniającego realny wzrost wydatków najuboższych gospodarstw domowych, określony jako dynamikę minimum egzystencji dla 1-osobowych gospodarstw emeryckich. Coroczna wypłata dodatkowego świadczenia emerytalnego dla wszystkich świadczeniobiorców nie może stanowić usprawiedliwienia dla zaniechania poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie ochrony dochodów najsłabszych ekonomicznie obywateli.

Gdańsk, 12 sierpnia 2020 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorek